

כי דעתינו נוטה שדעת התוספות עיקר, מכל מקום מספיקא כל דהו לא נפקינן, לכך לרווחא דמילתא אומרין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אך לענין הלל ג"כ מידי ספיקא כל דהו לא נפקינן, ועל זה שייך תירוץ אדמו"ר זצללה"ה. ועיין בפרי מגדים (שם א"א ס"ק י') לומר ברוך שם כבוד מלכותו אחר שמהדק התפילין בראשו דלא להוי הפסק^(ט).

ועיין מה שכתבתי לעיל בסדר נטילת ידיים שחרית^י דחופף ראשו יטול ידיו, ויש אומרין אפילו רק נוגע בשער שבראשו, ואם כי המקילין בנוגע בשער יש להם (על מה) שיסמוכו כמו שכתב שם, אך כשמהדק התפילין על ראשו רוב פעמים לא יכול להנצל מלחופף בראשו, על כן טוב ליוהר ליטול ידיו אח"כ (פרי מגדים א"א סימן צ"א ס"ק ג') או להדק על ידי מטפחת, וכן כשמתקנין הבית יד לתפילין של יד יש ליוהר שלא יגע בבשרו וראיתי כמה אנשים אפילו קצת בעלי תורה שלא היו נזהרין בזה^י.

נט"י אחר הנחת תפילין של ראש

נוסח ומחמתך

ומחמתך אל עליון תאציל עלי. הנה נוסח סידור ר' קאפיל ומחמתך אל עליון תחכמינו ומבינתך תביננו ובחסדך תגדיל עלי ובגבורתך תצמית אויבי וקמי, ואף שדוד המלך אמר ובחסדך תצמית אויבי עיין בנועם אלימלך לקוטים, לפענ"ד אפשר כונת תפלה זו אחר תפילין של ראש על פי דברי הזוה"ק פרשת ואתחנן (רס"ד) דהה"ב בתים של ראש הם חכמה בינה חסד גבורה ע"ש, לכך אחר תפילין של ראש אומרין ומחמתך ומבינתך ובחסדך ובגבורתך.

אמירת ומחמתך, הפירוש

זכרון מנחם

(ט) עיין באשל אברהם מהגה"ק גם כשהפסיק הרבה ואמר אח"כ ברוך שם כבוד מלכותו מהני לכו"ע אפילו היכא שבירך ברכה לבטלה ע"ש, וצ"ע משו"ת מהר"ח אור זרוע סימן קכ"ט בסופו שכתב דהיכא שהפסיק לא מהני אמירת ברוך שם כבוד מלכותו ע"ש.

אמירת בשכמל"ו תיכף ודו"ק. כה. עמ' ט"ו. כו. וכ"כ בשערי רחמים להגר"א בהערה אות ד' דכן מוכרח בגמ' עיי"ש. כז. עי' בספר שולחן מלכים סי' כ"ז (בהשמטות ס"ק פ"ט) שהרה"ק מהר"ש מבעלזא ובניו זי"ע נהגו שלא ליטול ידיהם אחר הנחת תפילין עיי"ש, אבל עיי"ש דהרה"ק משינאווא זי"ע נהג ליטול ידיו עיי"ש, וכ"כ באות חיים ושלום להגה"ק ממונהאטש זצ"ל סי' כ"ז ס"ק י"ד דכו נהגו אבותיו זי"ע עיי"ש.